

Písně: 604, 500, 686.

1. čtení: Mt 25, 31-46**3. čtení (poslání): Ř 13, 8-10****2. čtení – základ kázání: L 6, 31-36***Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, tak jedněte vy s nimi.*

Jestliže milujete jen ty, kdo vás milují, můžete za to očekávat Boží uznání? Vždyť i hříšníci milují ty, kdo je milují. Činíte-li dobře těm, kteří dobře činí vám, můžete za to očekávat Boží uznání? Vždyť totéž činí i hříšníci. Půjčujete-li těm, u nichž je naděje, že vám to vrátí, můžete za to čekat Boží uznání? Vždyť i hříšníci půjčují hříšníkům, aby to zase dostali nazpátek. Ale milujte své nepřátele, činite dobře, půjčujte a nic nečekejte zpět. A vaše odměna bude hojná: budete syny Nejvyššího, neboť on je dobrý k nevděčným i zlým. Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec.

Přečtená slova jsou součástí toho, co Ježíš přednesl učedníkům a zástupům. Známe ho jako kázání na hoře nebo jako zde u Lukáše na rovině. Je to soubor výzev na hranici možných schopností člověka, nebo až za ní. Připomínám, že nakonec ten soubor označil za dobrý a spolehlivý základ života, který obstojí proti všem bouřím a přívalům (podobenství o stavitelích). Ale přitom to není žádný návod jak se zajistit pro případ nouze nebo dokonce nějaké pohromy. Ta slova nás neučí nic o tom, jak se vyhnout přívalu zkázy, když se přivalí. Nejistíme z nich, jak být chytrí a šikovně se vyhnout nepříjemnostem, jak se nenechat napálit, ale zachránit se, obstát a být úspěšný.

Právě naopak. Kdo ta slova vezme vážně, vstupuje do nejistoty v tomto světě zaměřeném na úspěch a zisk. Vystavuje se ztrátě a může být (také bývá) nazván hlupákem. Vždyť půjčovat tam, kde není naděje na vrácení je ztrátové a počítat s nevrácením už předem a přesto půjčit, to už hraničí se ztrátou rozumu. Tedy podle celkem logických pravidel světa v němž žijeme. Ale přece alespoň něco z těch slov bývá vyzdvihováno jako vzor mravnosti. A to i lidmi, kteří se nijak ke křesťanství nehlasí.

Zní to už v první čtené větě – říká se jí zlaté pravidlo: „Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, tak jedněte vy s nimi“. Takové pravidlo prý není nic nového a je známé i mimo křesťanství. Jenže obráceně. „Co nechcete, aby dělali vám, to nedělejte vy jim.“ Neubližovat – to je například jedna z důležitých zásad některých východních náboženství (hinduismu a buddhismu). Těžko tomu něco vytknout, neubližovat je jistě lepší než ubližovat. A je obdivuhodné, jak horliví vyznavači té zásady nejen nejedí maso, ale opatrně se pohybují, aby neubližili ani hmyzu. Jenže kousek vedle zcela bez povšimnutí umírají jiní lidé hladu a nikoho to nezajímá. Jenom neubližovat znamená také nepomáhat. A nepomáhat znamená vydat strádání, utrpení a smrti.

V podobenství o posledním soudu v Matoušově evangeliu nejsou ti odsouzení hodnoceni podle zla, které způsobili – o tom vůbec není řeč, třeba se vůbec ničeho zlého nedopustili! Ale jsou odsouzeni za dobro, které nezpůsobili. Opakem dobrého jednání tu není jednání zlé, ale žádné. Protipólem lásky pak tady není nenávisť, ale lhostejnost.

Milovat jen ty, kdo milují nás, to je vlastně výměnný obchod. Láska za lásku. Nechci tím nijak zlehčovat nebo dokonce zavrhnout vzájemnou lásku partnerů, příbuzných nebo přátel. Ta je krásná a požehnaná. O tom není pochyb. Ale tady Ježíš promluvil o lásce, která není závislá na opěťování, je dokonce i k nepříteli. Tak jako je správné Pánu poděkovat za jeho lásku k nám a jeho dary, ale on na lidské vděčnosti není závislý. Ani jeho láska nepotřebuje jakoukoli odezvu. To zní ze závěru textu – on je dobrý k nevděčným i zlým.

Pán Ježíš své učedníky – včetně nás – nezve k ničemu menšímu, než k takové lásce, jakou miluje sám Bůh. To je těžké pochopit. Jak můžeme my, slabí a nestálí lidé se sklonem k zlému být podobní Bohu? Taková představa zní až jako rouhání. Kdo by si to mohl dovolit? Být jako Bůh! Ale Ježíšova slova platí. Jak to pozvání přijmout?

Připomenu teď jiné pozvání, které zní: „Budete jako Bůh znát dobré a zlé.“ Slova na poslech pěkná, ale zněla z úst svůdce v zahradě rajské. Touha být jako Bůh a znát, tedy ovládat dobré a zlé, být nad ním a rozhodovat o tom – to je cesta ke zkáze. Říkáme tomu hřích – vzpoura proti Boží vládě a prosazování vlastní.

Ježíš promluvil úplně jinak – milujte a nečekejte odezvu. Pomozte bez očekávání odměny. Všimněte si druhých, abyste viděli, čeho se jim nedostává. Nedělejte to proto, abyste něco získali, ale protože milujete.

Nejdřív se máme řídit tím, co by se líbilo nám, kdybychom byli na jejich místě. Zkusit se vcítit do postavení druhého, do jeho naděje nebo beznaděje. Jakoby chodit v jeho botách. A pak hledat, co by mu bylo opravdu dobré. A pak... budete syny nejvyššího. Samozřejmě i dcerami – zkrátka Božími dětmi. Nebudeme rozhodovat o dobrém a zlém, ale budeme vědět o dobrém a budeme znát i lidi, které bychom určitě neznali, kdybychom je neměli rádi. Ne proto, jací jsou, ale protože je má rád náš Pán, a chce, abychom ho napodobili. Protože nás přijal za své vlastní a my smíme přijímat za vlastního i jeho, jako milujícího Pána a Spasitele.

Pane, prosíme dávej nám tu svou lásku nezávislou na našich citech, ale na tvém soucitu. Amen